

STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Obce Majcichov a rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2022 s výhľadom na roky 2023 a 2024

V zmysle § 18f, odsek 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2022 – 2024 a k návrhu rozpočtu **obce na rok 2022.**

A. Východiská spracovania stanoviska

Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu na rok 2022 s výhľadom na roky 2023 – 2024 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie v tabuľkovej podobe. Výdavková časť rozpočtu na rok 2022 je vypracovaná vo forme programového rozpočtu. Obsahuje teda aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce, nakoľko Obec Majcichov má vyšší počet obyvateľov ako 2000, nie je možné už uplatniť výnimku podľa § 4, ods 5 zákona č. 583/2004 Z.z. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje rozpočet bežného rozpočtového roku, údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky, údaje očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka. Predkladateľ v časti očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka vychádzal z údajov schválenej poslednej zmeny rozpočtu. Záväzným rozpočtom je rozpočet na príslušný rozpočtový rok (r. 2022) a príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2023 a 2024 nie sú v zmysle § 9 uvedeného zákona záväzné.

Podľa §10 zákona č.583/2004 Z.z. sú obce povinné zostaviť rozpočet vnútorne členený na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet)
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet)
- c) finančné operácie

Bežný rozpočet musí byť zostavený ako vyrovnaný alebo prebytkový. Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový, schodkový sa môže zostaviť iba v prípade, ak tento schodok možno vykryť zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku.

Uvedené ustanovenie zákona bolo pri zostavovaní rozpočtu dodržané.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne:

- **zákonom č. 523/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- **zákonom č. 583/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- **zákonom č. 582/2004 Z.z.** o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p. a príslušnými VZN Obce Majcichov
- **zákonom č. 564/2004 Z.z.** o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., na základe ktorého v súlade s § 2 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí.
- **zákonom č. 597/2003 Z.z.** o financovaní základných, stredných a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy (v súvislosti s ním je pripravený návrh VZN o podrobnostiach financovania a určení dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2022).
- **ústavným zákonom č. 493/2011** o rozpočtovej zodpovednosti, čl.9, odst. 1, podľa ktorého sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.
- **nariadením vlády SR č. 668/2004 Z.z.** o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p., a to dňa 29. 11. 2021, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením. Dátum prerokovania a schválenia návrhu rozpočtu bude dňa 14. 12. 2021 na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Majcichov.

B. Tvorba a základná charakteristika návrhu rozpočtu

Hospodárenie obce na rok 2022 je vyjadrené v predkladanom návrhu rozpočtu. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k štátu, k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne z vyššie uvedených zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv, ktorých jedným zo subjektov je Obec Majcichov.

Neoddeliteľnou súčasťou rozpočtu obce sú aj rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Navrhované výdavky rozpočtu obce sú alokované do 12 programov, ktoré sa vnútorne členia na 30 podprogramov.

Rozpočet na rozpočtový rok 2022 je po jeho schválení OZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Celkový návrh rozpočtu na rok 2022 je koncipovaný ako prebytkový v objeme **54 473,00 €**. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške **42 807,00 €**, kapitálový rozpočet ako schodkový v celkovom objeme – **321 412,00 €**. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prebytkom bežného rozpočtu a prevodom prostriedkov z rezervného fondu v celkovej výške **333 078 €**.

C. Východiská tvorby rozpočtu

Východiská pre zostavenie návrhu rozpočtu vychádzajú z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období t.j. zo skutočného plnenia rozpočtu za roky 2019 a 2020, zo schváleného rozpočtu 2021, monitoringu vývoja rozpočtu k 30. 09. 2021, z očakávaného plnenia k 31. 12. 2021 a tiež z daňových prognóz MF SR.

Tabuľka č. 1

	Skutočnosť rok 2019	Skutočnosť rok 2020	Rozpočet rok 2021	Očakávaná skutočnosť za rok 2021	Návrh rozpočtu rok 2022
Bežné príjmy	1 607 258,77	1 790 740,41	1 763 440,00	1 902 413,95	1 873 092,00
Bežné výdavky	1 378 345,81	1 518 426,92	1 726 004,00	936 630,69	1 830 285,00
Kapitálové príjmy	55 451,89	120 084,00	1 000,00	121 412,00	0
Kapitálové výdavky	322 505,18	279 283,31	111 000,00	33 550,00	321 412,00
Finančné operácie	218 871,35	163 429,14	150 500,00	127 510,42	333 078,00

V tabuľke č. 2 je návrh rozpočtu na rok 2022 rozpisovaný podrobnejšie, príjmy a výdavky sú uvedené v členení na obec a rozpočtové organizácie.

Tabuľka č. 2

Príjmy bežné celkom	1 873 092,00
v tom: obec	1 761 292,00
ZŠ	86 800,00
MŠ	25 000,00
Príjmy kapitálové	0
Výdavky bežné celkom	1 830 285,00
v tom: obec	645 842,00
ZŠ	901 588,00
MŠ	282 855,00
Výdavky kapitálové	321 412,00
v tom: obec	201 000,00
ZŠ	120 412,00
Hospodárenie obce	54 473,00
v tom:	
Bežný rozpočet	42 807,00
Kapitálový rozpočet	- 321 412,00
Finančné operácie	333 078,00

V snahe zistiť, nakoľko je rozpočet na rok 2022 reálny, musíme nevyhnutne sledovať vývoj jednotlivých príjmov a výdavkov za minulé obdobie a tiež príčiny, ktoré ich spôsobili.

V nasledujúcej **tabuľke č. 3** je uvedený prehľad najdôležitejších príjmov rozpočtu za posledných 8 rokov, teda v rokoch 2013 – 2020, odhad plnenia rozpočtu na rok 2021 a navrhovaný rozpočet na rok 2022.

Tabuľka č. 3

Rok	Rozpočet bežných príjmov (bez RO)	% plnenia	Rozpočet podielovej dane	% plnenia	Rozpočet dane z nehnuteľ.	% plnenia	Rozpočet poplatkov za KO a DSO	% plnenia	Rozpočet vodného	% plnenia	Rozpočet transférov zo ŠR	% plnenia
r.č.	1	1a	2	2a	3	3a	4	4a	5	5a	6	6a
2013	866 834	112,14	347 000	108,92	110 180	110,71	35 000	111,9	27 000	70,42	297 000	111,56
2014	935 317	104,49	380 000	106,91	110 180	110,18	39 500	98,82	27 000	108,14	326 000	107,3
2015	946 862	114,39	380 000	119,77	118 200	103,84	39 500	97,8	27 000	109,25	326 000	110,62
2016	1 057 020	109,93	450 000	114,--	126 200	100,06	43 000	95,73	31 000	86,54	370 000	100,65
2017	1 097 860	108,04	490 000	112,56	126 280	100,54	43 000	100,98	31 000	99,13	372 000	104,18
2018	1 157 020	113,13	541 000	115,26	126 780	101,13	41 000	112,75	27 000	145,41	387 000	115,58
2019	1 288 289	119,17	714 000	101,75	128 550	99,96	47 220	102,36	35 000	101,77	472 589	116,98
2020	1 690 629	100,03	720 000	109,08	145 900	105,86	59 850	97,99	36 000	110,47	642 679	97,94
2021	1 663 053	112,84*	720 000	111,11*	145 900	100,00*	59 850	100,43*	38 000	100,00*	675 453	119,78*
2022	1 761 292	x	800 000	x	153 300	x	60 460	x	38 000	x	685 962	x

* očakávané plnenie

Rast príjmov je za posledné roky evidentný, za posledných 8 rokov sa príjmy bežného rozpočtu zvýšili takmer 2x, čo znamená výbornú východiskovú pozíciu pre programové rozpočtovanie obce a tiež pre plánovanie jej budúceho rozvoja. Rast príjmov má trvalú tendenciu a to najmä pod vplyvom pozitívneho vývoja výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu. Výnos z podielovej dane sa za sledované obdobie zvýšil viac ako dvojnásobne. Tento priaznivý vývoj ovplyvňoval a ovplyvňuje aj výdavky určené nielen na bežnú spotrebu, ale aj na akumuláciu zdrojov pre rozšírenú reprodukciu, t. j. pre realizáciu rozvojových (investičných) programov obce. Pričom treba upozorniť na skutočnosť, že tento trvalý rast príjmov umožnil zabezpečiť potreby obce bez cudzích zdrojov (úverov).

Pri navrhovaní rozpočtu na rok 2022 sa vychádzalo síce z prognózy MF SR, ale vzhľadom na súčasný núdzový stav v dôsledku zdravotnej situácie a s tým súvisiacej neustále sa zhoršujúcej ekonomickej situácie sa táto položka rozpočtovala s veľkou opatrnosťou. Rizikom totiž môže byť nenaplnenie prognózy MF SR. Aj napriek opatrnosti bude tento príjem predstavovať v roku 2022 45,42 % bežných príjmov rozpočtu obce. Aj pri ďalších príjmoch je vidieť maximálnu opatrnosť pri rozpočtovaní na rok 2022. Všetky druhy miestnych daňových i nedaňových príjmov sa navyšovali iba veľmi mierne, a to najmä podľa očakávanej skutočnosti za rok 2021.

Pokiaľ ide o príjmy kapitálového rozpočtu, tie sa každoročne rozpočtujú v menších sumách, na rok 2022 je to podobne ako v roku 2021 1tis. €, čo predstavuje predpokladané príjmy z odpredaja pozemkov s osobitným zreteľom.

Rozpočet výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu

Podobne ako v roku 2021, aj v roku 2022 sú výdavky rozpočtu usporiadané do 12 programov a v rámci nich 30 podprogramov. Ku každému programu a podprogramu sú priradené aj zámery s konkrétnym číselným vyjadrením, ktoré sa majú realizovaním jednotlivých podprogramov a programov docieľiť. Číselne vyjadrené zámery sa 2x do roka monitorujú a výsledky monitoringu sa uvádzajú v monitorovacej správe k 30. 06. a hodnotiacej správe k 31. 12. sledovaného roka.

Programy a podprogramy vychádzajú z predpokladaných ekonomických možností obce s prihliadnutím na súčasnú situáciu v súvislosti s núdzovým stavom, zdravotnou a ekonomickou situáciou. Programy a podprogramy sú číselným vyjadrením potrieb obce a sú v súlade so zámermi a cieľmi miestnej samosprávy na plánovaný rok 2022. Každý z programov je podrobne rozpísaný vo výdavkovej časti návrhu programového rozpočtu v nižšie uvedenom členení. Kompletný „Programový rozpočet obce na rok 2022“ je samostatnou prílohou návrhu rozpočtu obce.

Jednotlivé programy sa podielajú na celkových výdavkoch (bežných aj kapitálových) rôznym %.

V tabuľke sú uvádzané %-ne podiely jednotlivých programov v roku 2020, 2021 (pôvodný neupravený rozpočet) a navrhovaného rozpočtu na rok 2022 na celkových výdavkoch v konkrétnom roku.

Program /rok	2020	2021	2022
Program č. 1 - Plánovanie a kontrola:	1,40%	1,35%	1,28%
Program č. 2 - Propagácia a marketing:	1,20%	1,16%	0,08%
Program č. 3 - Interné služby:	0,10%	0,29%	0,18%
Program č. 4 - Služby občanom:	0,60%	0,65%	0,72%
Program č. 5 - Bezpečnosť a poriadok:	1,20%	1,62%	1,55%
Program č. 6 - Odpadové hospodárstvo:	6,80%	7,05%	6,83%
Program č. 7 - Prostredie pre život:	12,40%	6,45%	10,32%
Program č. 8 - Vzdelávanie:	56,70%	62,73%	60,64%
Program č. 9 - Zásobovanie vodou:	2,00%	2,40%	2,38%
Program č. 10 - Kultúra a šport:	5,00%	4,54%	4,52%
Program č. 11 - Sociálne služby:	0,40%	0,34%	0,38%
Program č. 12 - Podporná činnosť:	12,20%	11,47%	11,10%

Pri porovnaní podielov jednotlivých programov na celkových výdavkoch vidíme, že sa %-ny podiel zvýšil iba u 2 programoch. Najvyššie zvýšenie zaznamenávame v programe č. 7 „Prostredie pre život“, a to najmä kvôli kapitálovým výdavkom vo výške 174 tis. € určených na realizáciu parkoviska pred kostolom a na rekonštrukciu chodníkov. Tieto investičné akcie boli rozpočtované aj v roku 2021, neuskutočnili sa však z objektívnych dôvodov súvisiacich s už spomínanou zdravotnou a ekonomickou situáciou v našej spoločnosti. Na rok 2022 sa výdavky na tieto investičné akcie navýšili o 100 tis. €, a to konkrétne na rekonštrukciu chodníkov.

Kapitálové výdavky nie sú súčasťou všetkých programov, ale iba šiestich. V roku 2021 to bolo 5 programov. Z celkových kapitálových výdavkov v hodnote 321 412 € okrem už spomínaného programu č. 7 vo výške 174 tis. určených na parkovisko a rekonštrukciu chodníkov nachádzame kapitálové výdavky

aj v programe č. 1, a to 2 tis. € určených na ÚPD, v programe č. 5 na rozšírenie verejného osvetlenia v sume 5 tis. €, v programe č. 6 na realizáciu kanalizačných prípojok v sume 10 tis. €, v programe č. 8 na rekonštrukciu vykurovania v hodnote 120,41 tis. €, v programe č. 10 na spolufinancovanie rekonštrukcie kultúrneho domu v sume 10 tis. €.

ZÁVER

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2022 – 2024 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania. Bežný rozpočet je prebytkový a kapitálový rozpočet je schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu je vyrovnaný z prebytku bežného rozpočtu a z príjmových finančných operácií.

Rozpočet na rok 2022 je zostavený tak, aby čo najviac minimalizoval mieru možných rizík. Môžeme smelo konštatovať, že množstvo rizík v roku 2022 bude minimálne toľko, ak nie viac, ako v roku 2021. Z uvedeného dôvodu sa obec postavila k zostavovaniu rozpočtu ešte s väčšou opatrnosťou, ako v minulých rokoch. Kladne musím hodnotiť skutočnosť, že sa zbytočne nenadhodnocovali príjmy, od ktorých sa odvíjajú aj výdavky. Najväčšie riziko hrozí z dôvodu nenaplnenia prognózy MF SR v oblasti podielových daní. Tak ako aj v minulosti, veľkú pozornosť treba venovať výberu miestnych daní a poplatkov. To vieme ovplyvniť, na rozdiel od podielových daní. Podobne, ako aj v minulom roku, je potrebné dôsledne sledovať stav plnenia pohľadávok, venovať zvýšenú pozornosť ich vymáhaniu a pokiaľ možno zamedziť vzniku nových pohľadávok po lehote splatnosti. Treba dôsledne štvrťročne sledovať plnenie rozpočtu nielen obce, ale aj rozpočtových organizácií, ktorých rozpočet je súčasťou rozpočtu obce. Nesmieme zabúdať ani na dôsledné dodržiavanie rozpočtových pravidiel, najmä pri zmenách rozpočtu. Tie je nevyhnutné schvaľovať OZ pred ich skutočnou realizáciou. V tomto máme ešte určité rezervy. V prípade, že by došlo k neplneniu príjmov, bude treba okamžite upraviť aj výšku výdavkov. Iba takýmto spôsobom je možné naplniť ciele rozpočtu aj napriek všetkým možným nepredvídaným prekážkam, ktoré nás v roku 2022 s veľkou pravdepodobnosťou neminú.

Na základe uvedených skutočností o d p o r ú č a m obecnému zastupiteľstvu

schváliť

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2022

a

zobrať na vedomie

návrh programového rozpočtu Obce Majcichov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2023, 2024

V Majcichove dňa 10. 12. 2021

Ing. Rozália Hanzelová
hlavná kontrolórka